

Darba lapa skolēnam
Ojārs Vācietis. Dzeja

LABDIEN

Mums nav laika vairs
pateikt pat pazīstamiem —
labdien.

Mums ir jāskrien —
laikmetam sāp —
un mums arī ir jāsāp
vēderiem.

Bet kādreiz nesāpēja.
Kādreiz
katram bij jāpasaka —
labdien.

Cilvēkam, kuru cieni, —
apskaidrots, dzidrs
labdien.

Labdien —
atturīgi,
vēlīgi,
es jūs mīlu,
caur zobiem —

dažāds, kā dzīve,
labdien.

Bet visiem —
labdien,
jo tev ir sakars
ar visiem
un visu.

Un no šī sakara
kokam un puķei,
zvēram un putnam,
rītam
un vakaram —
tā — es piedalos! — parole —
labdien.

Mums nav laika vairs
pateikt pat pazīstamiem —
labdien.

Ar to pašu
mēs sev visapkārt
novēlam sliktu.

Darba lapas autors: Gunta Kaula, Rīgas Imantas vidusskola / Darba lapa paredzēta: 7.-9. klasei
Darba lapas nosaukums: Ojāra Vācieša dzejoļi "Labdien", "Gauja", "Manai Gaujai", "Prologs".

* * *

Man jāizlien
no sava ērtā guļammaisa,
savas dārgās
ādas.

Un smeijiet jūs, cik gribat.

Man sāk tur iekšā
ļoti labi iztikt,
ērti iztikt.

Man pasauli sāk iegribēties
nelāpīt,
lai paliek apbružāta, nelāpīta,
jo šur tur modē
taisni tādi džinsi.

Bet pasaule nav džinsi.

Smeijiet,
cik jūs gribat.

Man jāizlien
no sava ērtā guļammaisa,
savas dārgās
ādas.

Un jāņem asaka
no nonaftotas zivs,
lai visus, visādus
tos cauros tankkuģus
uz visiem laikiem
vienreiz salāpītu.

Man jāizlien
no sava ērtā guļammaisa,
savas dārgās
ādas.

<https://www.letonika.lv/literatura/Reader.aspx?r=258#2677013/l:1#/B:116>

GAUJA

Kurš ūdens tā būtu smējies,
Ja to pasmeļ ar sauju?
Dievs bija iemīlējis,
Pasaulē laizdams Gauju.

Mana mūžīgā kaite.
Mana spalva un ota.
Vidzemes asinssaite.
Latvijas kaklarota...

Vārdus, cik grib, var sacīt,
Neīsts man liekas katrs.
Es ar aizsietām acīm
Aņņemos tevi atrast

Starp visām Jeņisejām,
Starp visām Gangām un Elbām,
Pie visbaltākām dzejām
Un pie vismelnākā nelabā.

Un lai mūžīgi pastāv
Gaišums uz tavas sēres,
Rudzi uz tava krasta,
Asaras cilvēku bērēs.

Lai ļaužu kāzās ievas
Aizkūpas baltā tvaikā!
Es to nelūdzu dievam.
Es to izlūdzos laikam.

Kādi tie dievi ir vecīši,
To jau tu zini pati.
Dievi raganas necieš.
Man tu, ragana, patīc.

Ne dievi, ne velni lai nezina,
Kas mūsu jūtām vārdā.
Bet, ja nu noķer un dedzina,
Tad — abus uz viena sārta!

MANAI GAUJAI

Šī dziesma vairs jādzied nav blāzmainā rietā,
Neviens nevar iztraucēt mūs, —
Es tevi tā mīlu, ka asiņu vietā
Man var tavi ūdeņi plūst.

Šī dziesma nav tā, kura kaunīgi vairās
Un prasa, ko nedrīkst, ko drīkst:
Pie tevis, vismīļākā, skūpstās visvairāk,
Un tevī visbiežāk kāds slikt.

Tu dažam sniedz avota ledaino roku
Un acis uz mūžību slēdz,
Tu paņem no krastmalas varenu koku
Un kopā ar to projām bēdz.

Kad pamostas mežs, palu miglājam gaistot,
Tam acīs spīd viltīgs un kairs

Tavs mežones lepnaiss un pārdrošais
skaistums,
Bet krastā nav ozola vairs...

Kad sāk tevi šķautnaini akmeņi biedēt,
Tu puto un akmeņus grauž,
Bet reizēm tev negribas gaidīt, kad ziedēs, —
Tu ievas jau aprīlī lauz.

Nekas. Jo pat cilvēki klusot un vaidot
Tā dara, kad dvēselei salst,
Un, Gauja, tev, ledāju verdzību šķaidot,
Ir pilnīgi cilvēka balss.

Man, dzirdot šo balsi, tā dīvaini metas,
Es domāju — labi varbūt,
Ka pasaulē prot tikai meitenes retas
Mazlietiņ tev līdzīgas būt.

<https://www.letonika.lv/literatura/Reader.aspx?r=306#3111112/l:1#/B:5>

PROLOGS

Manā pusē ir tāds paradums —
sēt starp kartupeļiem magones.
Nevij tās nevienā vaiņagā.
Nenes tās nevienā istabā.
Un pat nobriedušās sēklas nesavāc.

Kartupeļus, protams, nolasa, —
kā tad tu bez kartupeļa dzīvosi?
Ko tad darīs manas puses pagrabi?
Ko tad staipīs vīru platās muguras?
Nu un beidzot — ko tad sacīs vēderi?

Kāpēc sēj starp kartupeļiem magones?
Vai tad vējam nebūtu ko kustināt?
Vējš jau manā pusē tik daudz nerūpē.
Vai tad puķu dobēs vietas nebūtu?
Puķu dobju pilni pagalmi.

Kam ir vajadzīgs, lai kartupeļos aizdegtos
debesu un liesmu sīkās skrandiņas,
kuras, kartupeļus lasot, samīdīs,
kuras, kartupeļus lasot, atkal iesēsies?

Un es saprotu, ka esmu muļķis palicis, —
vai tad par ko labu ir kas jājautā,
vai tad par ko labu ir kas jātirdī,
vai tad vārdiem jābūt tur, kur jāklusē?

Tāpēc mīlestība ir starp cilvēkiem.
Tāpēc sēj starp kartupeļiem magones.

<https://www.letonika.lv/literatura/Reader.aspx?r=306#3111112/I:1#/B:19>

Darba lapas autors: Gunta Kaula, Rīgas Imantas vidusskola / Darba lapa paredzēta: 7.-9. klasei
Darba lapas nosaukums: Ojāra Vācieša dzejoļi "Labdien", "Gauja", "Manai Gaujai", "Prologs".

*

Celies augšā, ej pie upes, vārguli,
Paod kalmes, pasmel dzelmi,
Nomazgā no pieres svelmi,
Iekar kaklā saules krāsas zvārguli.

Lēpu lapu vīģes vietā liec, ja kautrība,
Zilo spāru vidū iebrien,
Pinies iekšā vidū stiebriem,
Lai tev pielīp grundulēnu jautrība.

Vēzis lai ar asti džezu paspēlē,
Tikai lai pa ūdensrožu ziediem nesit.
Brīnies! Pasauli tu ievinnējis esi,
Un kas zin, kad sekos tava paspēle.

Ej un tikai sargies samīt gliemeni,
Notraukt niedru strazda ligzdas pinumu!
Pats starp brīnumiem tu esi brīnums,

Pats tu esi viens no viņiem, piemini!

<https://www.letonika.lv/literatura/Reader.aspx?r=306#3111118/l:115#/B:136>